

fremfat og imødegaaet de Indvendinger, jeg fra min Side kan have imod Forslagene; men Indvendingerne lyde dog kraftigere, naar de komme fra Den, som selv reiser dem, end naar de komme fra Den, der vil gjendrive dem, selv om det fleer paa en nok saa omhyggelig Maade, og derfor maa det være mig tilladt at vende tilbage til de af ham nævnte Grindringer. Den første var: Hvorfor skal Offeret nedsettes? Det er ganske rigtigt, at Offeret er en Indtægt, der efter sin Natur er ubestemmelig, men paa den anden Side have Offer og Accidenter den Egenskab ved sig, at de staae i nøie Forhold til Befolkningens Evne, og den ærede Rigsbogsmand nærer dog vel ikke saa sørgelige Anskuelser om vort Folks Udvikling, at vi ikke i saa Henseende skulde gaae fremad; han nærer dog ikke saa ringe Tanker om de Hjelpekilder, der ligge ubenyttede, og om Danmarks Kraft til at kunne ernære en langt større Befolkning, at han ikke skulde antage, at Landet skulde gaae fremad. Det er altsaa vist, at der er noget Usikkert ved Offer og Accidenter, men paa den anden Side er der Udset til en Fremgang, og det gjør, at det er rimeligt, at der vil finde en billig Afgjørelse Sted; naar det kun sættes til, hvad det nu er. Den ærede Rigsbogsmand vil erindre, at i Tiendeloven af 1810 er det, forsaavidt Yderne have begjæret Afløsning af Tienden, bestemt, at der skulde lægges 10 Procent til det, der skulde betales, netop med Hensyn til den fremtidige Tilvæxt, og her er det jo ikke vedkommende Præst, der kan gjøre Forlangendet. Hvis det skulde skee efter Præstens Forlangende, imod Ydernes Villie, vilde jeg ikke have Noget imod, at et Afslag skulde finde Sted; men naar det maa skee er imod hans Villie, at det fleer, og kun efter Ydernes Begjæring, er det urigtigt at gjøre det. Endnu mere betænkeligt er det hele Forslag derved, at det aldeles forlader den historiske Basis og opstiller heelt nye Regler om Offerbyrdens Fordeling over hele Landet; der er i saa Henseende stillet Ministeriet en Op-gave, som jeg tilstaaer vil overstige dets Kræfter. Som Forslaget under Nr. 65 er stillet, gaaer det ud paa, at Offerbyrden skal afløses for de enkelte Menigheder; hvor den har udgjort noget Mere, vil Summen blive noget

større, og omvendt. Men det gaaer paa ingen Maade an, at blive staaende ved den Betragtning, at de Menigheder, der have været mere karrige og tilbageholdende, paa den Maade ville komme til at betale Mindre end de andre. Jeg troer nemlig, at naar man nøie vil undersøge disse Forhold, vil man finde, at der er et vist Forhold imellem Offer og Accidenter paa den ene Side og Tienden paa den anden Side. Hvor Tienden forholdsvis er ansat rigeligt og udgjør et betydeligere Beløb, troer jeg, skjøndt jeg ikke selv har undersøgt Sagen videre, at man vil finde, at Offer og Accidenter tage noget af, og omvendt. Offer og Accidenter ere et Supplement til de Indtægter, som Præsten ibrigt maatte have, til de Indtægter, som paa anden Maade udredes af Tiendebyrden, og det gaaer ikke an at kaste hele Forholdet overende og paalægge en ny Skat, som ikke staaer i Forhold til, hvad der tidligere er ydet af de Offerpligtige. Nu have de ærede Forslagsstillere vel viist Ministeriet den Velwillie at overlade til det at fordele denne Byrde, som det synes, i Forhold til Folketal og Evne. Men hvorledes skal Cultusministeriet kunne kjende Communerens Evne til at udrede disse Summer over hele Landet? Hvor meget vilde det ikke komme til at beroe paa et fuldkomment løst Skjøn? Vi have, i alt Fald for Tiden, ikke Materialer til med en blot tilnærmelsesvis Sikkerhed at gjøre en nogenlunde rigtig Beregning. Finder man virkelig ingen Betænkelighed ved at overlade det til Cultusministeriet at fordele over 300,000 Rd. blandt de forskjellige Communer, uden at Lovgivningsmagten har Andet dermed at gjøre end at sige, at det skal skee efter Folketal og Evne? Det vilde stride imod vor hele tidligere Lovgivning at give Administrationen en saadan Myndighed til at fordele en Byrde paa alle Landets Communer; det vilde være aldeles Uensstaaende, dersom dette Forslag skulde vinde Landsktingets Bifald. Jeg er altsaa for det Første imod denne Nedsættelse i Offeret, og dernæst imod, at denne Fordeling paa de forskjellige Communer skal skee efter Ministeriets gode Skjøn om Folketal og Evne. Her-ved vilde det, som den ærede Forslagsstiller allerede har gjort opmærksom paa, indtræde, at